

POSTANOWIENIE

Dnia 7 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa I. H.

przeciwko J. L. L.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 stycznia 2017 r. w

sprawie IX Pa (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 7 sierpnia 2019 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Spółecznych w K.

z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt IX Pa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 października 2018 r., sygn. akt IX (...) Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę o wznowienie postępowania wniesioną przez powódkę I. H. w sprawie IX Pa (...), toczącej się przeciwko J. L. L..

Pismem z 25 czerwca 2018 r. powódka I. H. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 19 stycznia 2017 r. w sprawie IX Pa (...).

W uzasadnieniu skargi powódka wskazała, iż była reprezentowana przez nieuprawnioną osobę, bowiem osoba której udzieliła pełnomocnictwa Pani adwokat M. S. C. , bez jej wiedzy i zgody udzieliła pełnomocnictwa substytucyjnego do reprezentowania jej w toczącej się sprawie adwokatowi M. S.. Wskazała, że w chwili podpisywania pełnomocnictwa wyraziła stanowczy sprzeciw przeciwko reprezentowaniu jej przez kogokolwiek innego niż adwokat M. S. C..

Powódka dopiero po wglądzie do akt w dniu 30 marca 2018 r. dowiedziała się, że była reprezentowana przez adwokata M. S. z pełnomocnictwa substytucyjnego adwokat M. S. C.. Ponadto podniosła, że w związku z tym iż reprezentował ją pełnomocnik któremu osobiście nie udzielała pełnomocnictwa i jest on dla niej osobą nieznaną stanowi to podstawę do wznowienia postępowania.

Skarżąca wniosła o wznowienie postępowania oraz o uchylenie wyroku przez Sąd a tym samym zniesienie postępowania i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W wyniku rozpoznania skargi Sąd Okręgowy uznał, że podlegała ona odrzuceniu, bowiem nie została ona oparta na ustawowej podstawie.

Sąd wskazał, że nienależyte wykonanie obowiązków procesowych przez adwokata nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania polegającej na pozbawieniu strony możliwości działania, bowiem sąd w trakcie postępowania nie ma możliwości faktycznych ani prawnych oceny, czy pełnomocnik należycie (zgodnie z zaleceniami strony i zasadami etyki zawodowej) reprezentuje w procesie swego mocodawcę. Wypełnianie przez pełnomocników obowiązków wynikających z przepisów ustaw ustrojowych nie jest kontrolowane przez sąd w toku postępowania (może być podstawą ich odpowiedzialności dyscyplinarnej lub cywilnej). Skoro czynności pełnomocnika (ich brak) są działaniem samego mocodawcy (strony), to ich wady są spowodowane przez samą stronę procesu.

Na to postanowienie pełnomocnik powódki złożył zażalenie, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zwolnienie powódki z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia.

W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik powódki wskazała, że badanie dopuszczalności wznowienia nie ogranicza się jedynie do kontroli, czy wskazane przez skarżącą okoliczności dają się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie

podstawę wznowienia, lecz wymaga ustalenia, czy podstawa taka rzeczywiście istnieje. Skarga o wznowienie postępowania podlega bowiem odrzuceniu art. 410 § 1 k.p.c. jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy sprecyzowana przez stronę podstawa nie zostanie przez sąd stwierdzona. Jak wynika z przedstawionego przez powódkę w jej osobistych pismach przeświadczeniu powódki, podstawa taka istnieje.

Strona pozwana nie składała odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 401 pkt 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, pozbawienie możliwości działania, o którym mowa w przywołanym powyżej przepisie musi być wynikiem wadliwego działania sądu. W art. 401 pkt 2 k.p.c. chodzi bowiem o takie pozbawienie strony możliwości działania, które utożsamiane jest z podstawą nieważności postępowania określoną w art. 379 pkt 5 k.p.c. a więc gdy wskutek wadliwego działania sądu doszło do całkowitego pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, czyli gdy znalazła się ona w takiej sytuacji, która uniemożliwiła – wbrew jej woli - popieranie przed sądem dochodzonych żądań lub obronę przed zarzutami strony przeciwnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, LEX nr 901616). Pozbawienie strony możliwości działania, o którym stanowi art. 401 pkt 2 k.p.c. polega na tym, że z powodu wadliwości proceduralnych sądu, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów k.p.c. strona nie mogła brać udziału w całym postępowaniu lub istotnej jego części (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2012 r., IV CZ 6/12, LEX nr 1231332).

Dodać przy tym należy, że na podstawie art. 91 pkt 3 k.p.c. pełnomocnictwo procesowe obejmuje z samego prawa umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu.

W takiej sytuacji, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie, sąd rozpoznający sprawę nie ma jakiegokolwiek możliwości zweryfikowania, czy pełnomocnik substytucyjny działa za wiedzą i zgodą strony, którą reprezentuje, skoro w treści samego pełnomocnictwa nie ma żadnej informacji o braku zgody na udzielanie pełnomocnictwa substytucyjnego, a tego rodzaju zastrzeżenie wynikało, jak wskazuje sama powódka, jedynie z ustnych ustaleń pomiędzy stroną a jej pełnomocnikiem procesowym, które nie mogą być zweryfikowane w żaden sposób przez Sąd. Ponieważ prawo do ustanowienia dalszego pełnomocnika wynika bezpośrednio z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, to Sąd rozpoznający sprawę, zakończoną prawomocnym wyrokiem od którego wniesiono skargę o wznowienie postępowania musiał dopuścić do udziału w postępowaniu pełnomocnika substytucyjnego, ustanowionego przez prawidłowo umocowanego pełnomocnika strony i nie mogło to stanowić podstawy do wznowienia postępowania.

Z tych powodów, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.